

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

Військова історія України

підготовки бакалавра
спеціальності 032 Історія та археологія
освітньо-професійної програми Історія, європеїстика, археологія

Силабус навчальної дисципліни «Військова історія України» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, за освітньо-професійною програмою Історія, європейстика, археологія.

Розробники: Рудянин Іван Петрович – кандидат історичних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії України та археології

протокол № ____ від _____ 2022 р.

Завідувач кафедри: _____ Баран В. К.

Гарант ОП _____

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна (заочна) форма навчання	03 Гуманітарні науки; 032 Історія та археологія; Історія, європеїстика, археологія.	Нормативна/Вибіркова
		Рік навчання 4 _____
Кількість годин/кредитів 150/5		Семестр 7
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
		Самостійна робота 92 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ПП Рудянин Іван Петрович

Науковий ступінь кандидат історичних наук

Вчене звання

Посада доцент

Контактна інформація 097-336-48-24

Посилання на розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. *Метою* курсу «Військова історія України» є вивчення організації військової справи на території сучасної України від найдавніших часів до сьогодення, а також ознайомлення із історією окремих військових формувань та воєнних конфліктів, у яких брав участь український народ.

Основними *завданнями* полягає у наданні студентам додаткових спеціальних знань з історії війська і зброї, найважливіших битв та пов'язати його з політичним, економічним і національно-культурним розвитком України від найдавніших часів до сьогодення

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: *знати*: основні факти, події, процеси з історії українського війська; історію війн, окремих воєнних кампаній, операцій; будівництва, бойової, організаційної та

мобілізаційної підготовки, військового управління.

Вміти: аналізувати джерела та працювати з науковою літературою з проблеми історії українського війська; характеризувати історичні військові аспекти зовнішньополітичної діяльності та міжнародного військового співробітництва в різні періоди історії України; встановлювати хронологічну послідовність історичних подій в межах основних періодів формування та розвитку українського війська; показувати зміни, які відбулися в українському війську, ставши основою для створення сучасної Української Армії.

За результатами навчання студенти мають оволодіти наступними компетентностями. Загальні компетентності (ЗК): до кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: особливості організації військової справи на території сучасної України на різних історичних етапах, основні засади організації та функціонування збройних формувань, їх військова стратегія і тактика; глибокий аналіз причин, визначення характеру воєнних конфліктів, які мали місце в Україні у різні часи, висвітлення їх наслідків та впливу на історичну долю українського народу; визначення ролі українських збройних формувань у боротьбі за свободу і незалежність на різних історичних етапах; участь українців у найбільших військових конфліктах ХХ ст. Участь українських військовослужбовців у миротворчих операціях; характеристика основних етапів будівництва Збройних сил незалежної України, визначення основних проблем та перспектив розвитку української армії на сучасному етапі; основи аналізу та планування військових операцій; використання матеріалів з «Військової історії України» в краєзнавчій роботі та під час проведення занять у школах.

Фахові компетентності (ФК): критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності; критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах; розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією; здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів; здатність використовувати у фаховій

діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища

IV. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток українського війська						
Тема 1 Військова справа в давні часи на території України.		2		6		
Тема 2. : Військова справа Київської Русі.		1		6	2	
Тема 3. Військо Галицько-Волинської держави.		1	2	6	2	Поточне опитування / 8 балів
Тема 4. Початки козацького війська в Україні		2	2	6		Поточне опитування / 8 балів
Тема 5. Військова справа в період Української козацької революції XVII ст.		2	2	6		Поточне опитування / 8 балів
Тема 6. Українська армія в добу Гетьманщини.		2	2	6	2	Поточне опитування / 8 балів
Тема 7. Військові формування в Україні у XVIII ст.		2	2			Поточне опитування / 8 балів
Тема 8. Участь українців у військових конфліктах XIX ст.		2	2	6		Поточне опитування / 8 балів
Тема 9. Перша світова війна і Україна.		2	2	6		Поточне опитування / 8 балів
Тема 10. Українське військо епохи Революції 1917-1921 рр.		2	2	8	2	Поточне опитування / 8 балів
Тема 11 Друга світова війна та Україна.		2		6		
Тема 12. Участь українців у найбільших військових конфліктах другої половини XX ст.			2	6		Поточне опитування / 8 балів
Тема 13. Українці у складі миротворчих місій за часів незалежності України 1991-2020 рр.		2	2	8	2	Поточне опитування / 8 балів
Тема 14 Становлення української армії за часів незалежності.		2	2	8		Поточне опитування /

АТО/ООС						8 балів
Види робіт (за ведення конспекту)						12 балів
Всього годин/ Балів	150	26	22	92	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток українського війська

Тема 1: Військова справа в давні часи на території України.

Зародження військової справи. Озброєння бронзової доби. Армії киммерійців та скіфів. Скіфський похід Дарія. Військове мистецтво давніх греків у Північному Причорномор’ї. Військова справа в пізньоантичну добу в Україні (сармати, готи, гуни).

Тема 2: Військова справа Київської Русі Військо давніх слов'ян.

Варягів та їх військова справа. Роль і місце війська в ранньофеодальній державі. Князь і дружина. Організація, структура і озброєння війська, тактика бою. Війни перших київських князів (походи Олега, Ігоря, Святослава, Володимира). Боротьба з кочівниками. Військове мистецтво кочівників.

Тема 3: Військо Галицько-Волинської держави.

Князівські дружини у XII-XIII ст.: озброєння, структура, тактика бою. Монголо-татарська навала на Русь. Битва на р. Калка, облога Києва. Причини поразки руських дружин. Роль Данила Галицького у зміцненні Галицько-Волинської держави. Війни Галицько-Волинської держави з сусідами. Фортифікація та облогова справа на Русі.

Тема 4: Початки козацького війська в Україні.

Передумови та причини виникнення українського козацтва. Запорізька Січ та її устрій. Запорізьке козацтво XVI ст.: організація, структура, чисельність, озброєння, способи ведення бою. Перші військові походи козаків. Князь Байда-Вишневецький. Іван Підкова. Самійло Кішка. Реєстрове козацьке військо. Армії супротивників козаків Османської імперії та Кримського ханства. Козацько-

селянські повстання К. Косинського та С. Наливайка. Бойові дії та причини поразки. Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний. Морські походи. Московський похід 1618 р. Хотинська битва 1621 р.

Тема 5: Військова справа в період Української революції XVII ст.

Причини та початок Визвольної війни. Армія Речі Посполитої в XVII ст. Битви під Жовтими водами, Корсунем, Збаражем. Зборівський мир. Козацьке військо доби Б. Хмельницького. Військово-дипломатична діяльність Б. Хмельницького. Битва під Берестечком. Білоцерківський мир. Молдавські походи. Битва під Батогом. Союз з Москвою. Бойові дії 1654-1655 р. Віленське перемир'я. Військові дії в союзі з Трансильванією. Історичне значення війни 1648-1657 рр.

Тема 6: Українська армія в добу Гетьманщини.

Гетьманство І. Виговського. Конотопська Битва. Війни між лівобережними та правобережними гетьманами. П. Дорошенко. Чигиринські походи. Військова діяльність кошового отамана І. Сірка. Кримські та азовські військові походи наприкінці XVII ст.

Тема 7: Військові формування в Україні у XVIII ст.

Участь українських козаків у Північній війні. Політика І. Мазепи. Полтавська битва. Військово-дипломатична діяльність гетьмана П. Орлика. Військові реформи за гетьманування К. Розумовського. Участь українських військ у Семирічній війні. Ліквідація автономії Гетьманщини та перетворення слобідських козацьких полків на регулярні. Російсько-турецька війна 1768-74 рр. та участь запорозьких козаків. Ліквідація Запорозької січі. Задунайська січ. Російсько-турецька війна 1787-91 рр. Чорноморське козацьке військо.

Тема 8: Участь українців у військових конфліктах XIX ст.

Організація російської регулярної армії в XIX ст. Служба в ній українців. Російсько-турецькі війни початку XIX ст. Війна 1812 р. та участь в ній українських підрозділів. Кримська війна 1854-1856 рр. та Україна. Нарізна зброя та переозброєння європейських армій. Поява скорострільної зброї. Зростання ролі артилерії в бою. Розвиток військової техніки та засобів зв'язку.

Тема 9: Перша світова війна і Україна.

Передумови та початок Першої світової війни. Україна в планах протидіючих сторін. Галицька операція 1914 р. Великий відступ 1915 р. Брусилівський прорив 1916 р. Утворення Румунського фронту. Легіон Українських січових стрільців (організація, озброєння, бойовий шлях). Українізація російської армії. Наступ 1917 р. Завершення війни на Східному фронті.

Тема 10: Українське військо епохи Революції 1917-1921 рр.

Бойові формування УЦР. Перша українсько-радянська війна. Армія епохи Гетьманату (організація, озброєння, бойові дії). Українська галицька армія (організація, озброєння, бойові дії). Армія епохи Директорії (організація, озброєння, бойові дії). Військові підрозділи інших політичних сил на території України (Червона армія, Біла армія, армія Н. Махна).

Тема 11: Друга світова війна і Україна (1939-1945).

Карпатська Україна і Карпатська Січ. Початок радянсько-німецької війни. Армії протидіючих сторін (Вермахт, РСЧА). Кампанії 1941-1942 рр. Бойові дії в 1943-1944 рр. Звільнення України. Українська повстанська армія (організація, тактика, озброєння).

Тема 12: Участь українців у найбільших військових конфліктах другої половини ХХ ст.

Участь українців у найбільших військових конфліктах другої половини ХХ ст. (Корея, Угорщина, Чехословаччина, В'єтнам, Африканський континент, Куба, Афганістан.)

Тема 13. Українці у складі миротворчих місій за часів незалежності України 1991-2020

Українці у складі миротворчих місій за часів незалежності України 1991-2020 (Югославія, Грузія, Таджикистан, Боснія і Герцеговина, Північна Македонія, Ангола, Хорватія, Гватемала, Косово, ДР Конго, Ліван, Афганістан, Сьєрра-Леоне, Кувейт, Ефіопія, Еритрея, Судан, Ірак, Ліберія, Код-д'Івуар, Малі, Молдова.)

Тема 14. Становлення української армії за часів незалежності. АТО/ООС/Повномасштабна російсько-українська війна

Створення української армії на початках незалежності України. Реформи в армії. Революція Гідності та початок збройного конфлікту на Сході та Півдні України. Анексія Криму. Утворення «псевдореспублік ДНР та ЛНР». Бої за Донецький та Луганський аеропорти. Аналіз військових кампаній під Іловайськом та Дебальцевим. Мінські домовленості. Перейменування АТО в ООС та сучасний стан подій.

Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювати поняття: військова справа, тоталітаризм, авторитаризм, демократія, репресії, роди військ, національно-визвольний рух, військова кампанія, тактика, стратегія .

Тематика повідомлень: (до 15 хвилин)

1. Військові походи скіфів.
2. Військове мистецтво Сарматів.
3. Князь Святослав Завойовник.
4. Володимир Великий як військовий діяч.
5. Ярослав Мудрий як полководець та політичний діяч.
6. Військове мистецтво Володимира Мономаха.
7. Битва на Синіх Водах та її значення.
8. Северин Наливайко як ватажок повсталих козаків та селян.
9. Конотопська битва та її наслідки.
10. Гетьман Петро Сагайдачний як полководець і флотоводець.
11. Богдан Хмельницький як визначний військовий діяч.
12. Іван Мазепа як полководець.
13. Задунайська Січ та доля козацтва.
14. Кримська війна та Україна.
15. Військова реформа 1874 р. та її наслідки.
16. Російсько-японська війна та Україна.
17. Україна в роки Першої Світової війни.
18. Євген Коновалець як військовий діяч.
19. Центральна Рада і проблеми української армії.

20. Павло Скоропадський – будівничий української армії та флоту.

IV. Оцінювання

Оцінювання здійснюється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. Освітня компонента складається з одного змістового модуля. Його вивчення передбачає виконання практичних робіт. Вивчення даної дисципліни заплановано один семестр навчання. У процесі вивчення дисципліни не передбачено форми контролю, а по завершенню вивчення заплановано залік. Можливість отримати максимальну кількість балів розподілено на весь період вивчення дисципліни: 8 балів студент може отримати за кожне практичне заняття, що у сумі дорівнює 88 бали. Ще 12 балів студент отримує за ведення письмового конспекту практичних занять, у якому він заповнює таблицю із основними датами та подіями до кожного заняття. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за виконання завдань на практичних заняттях, ведення письмового конспекту практичних занять.

Поточний контроль (100 балів)		Загальна кількість балів
ЗМ 1	Ведення письмового конспекту	
88	12	100

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувачів освіти (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості становить 100 балів.

Згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському

національному університеті імені Лесі Українки» від 11 вересня 2020 року студентів можуть бути зарахованими результати навчання, які отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика викладача щодо студента

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття та списування. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час навчання здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися здобувачі освіти під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з

урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Під час оцінювання результатів навчання здобувачі освіти не користуються забороненими засобами (мобільний телефон, планшет, конспект, навчальна література, інші джерела інформації, в тому числі Інтернет-ресурси), самостійно виконують запропоновані завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона вивчають теоретичний матеріал самостійно використовуючи навчальні посібники, конспекти лекцій, виконують всі завдання для аудиторних занять, всі домашні завдання. Прозвітуватися про виконання завдань можна під час консультацій, одночасно при цьому з'ясувати незрозумілі моменти, задати запитання викладачу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Перелік запитань для підсумкового контролю:

1. Військо і зброя передслов'янського населення України.
2. Військова організація східних слов'ян у VI-VIII ст.
3. Сухопутне військо Київської Русі та його озброєння.
4. Військові укріплення в Київській Русі. Метальна артилерія та облогова техніка.
5. Походи кийвських князів у X-XII ст.
6. Боротьба Русі з монголо-татарами у XIII ст.
7. Військова історія Галицько-Волинської держави.
8. Запорізька Січ – військова організація українського козацтва.
9. Боротьба українського козацтва проти турецько-татарської агресії. Походи запорожців на Крим.
10. Козацький військовий флот.

11. Селянсько-козацькі повстання в Україні в кінці XVI ст.
12. Селянсько-козацькі повстання першої половини XVII ст.
13. Початок визвольної війни українського народу середини XVII ст. Військові дії 1648 р.
14. Хід визвольної війни українського народу у 1649-1651 рр.
15. Військова 1652-1653 рр. у ході визвольної війни українського народу середини XVII ст.
16. Спільна боротьба України і Росії проти Польщі у 1654-1656 рр.
17. Україна як об'єкт воєнного протистояння Росії, Польщі та Туреччини у другій половині XVII ст.
18. Видатні українські полководці XVII - XVIII ст.
19. Історіографія історії українського козацтва.
20. Північна війна та участь в ній українського народу.
21. Народні рухи в Україні у XVIII ст.
22. Запорізька Січ у другій половині XVIII ст. Зруйнування Січі російськими військами.
23. Організація збройних сил Гетьманщини.
24. Козацькі військові формування після ліквідації Запорізької Січі.
25. Вітчизняна війна 1812 р. Внесок українського народу у перемогу над наполеонівською Францією.
26. Кримська війна 1853-1856 рр. та участь у ній українського народу.
27. Перша світова війна і Україна.
28. Українські січові стрільці у Першій світовій війні.
29. Військова політика Української центральної ради.
30. Збройні сили України в період гетьманату П.Скоропадського.
31. Організація війська в період Директорії.
32. Бойовий шлях армії УНР у 1919-1921 рр.
33. ЗУНР та її збройні сили. Бойові формації УГА.
34. Бойовий шлях УГА у 1919-1920 рр.
35. Військово-морські сили України у 1917-1921 рр.
36. Організація збройних сил України у складі СРСР у 20-30-ті рр.

37. Карпатська Січ.
38. Початок Великої Вітчизняної війни. Прикордонні бої на території України. Причини невдач Червоної армії.
39. Оборонні бої Червоної армії на території України у липні 1941 р. – липні 1942 р.
40. Бої за визволення України у 1943-1944 рр.
41. Український національний рух опору у червні 1941 – жовтні 1942 рр.
42. Створення УПА–ОУН та її бойовий шлях у жовтні 1942 – жовтні 1944 рр.
43. Діяльність УПА після визволення України від німецьких загарбників.
44. Радянський партизанський, підпільний рух в Україні у період Великої Вітчизняної війни.
45. Втрати України у Другій світовій війні.
46. Спроба створення збройних сил УРСР у 1944-1946 рр.
47. Волинь у роки Великої Вітчизняної війни.
48. Основні етапи будівництва Збройних сил незалежної України.
49. Структура Збройних сил України на сучасному етапі.
50. Історіографія військової історії України.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90–100	Відмінно
82–89	Дуже добре
75–81	Добре
67–74	Задовільно
60–66	Достатньо
1–59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Rudianyn I. Genocide of Russia by the hands of V. Putin through violence, terror, betrayal and total deception [Електронний ресурс] / Ivan Rudyanin – Режим

доступу до ресурсу: <https://mb.net.ua/he-imperial-policy-of-russia-and-ways-of-opposing/>

2. Абаліхін В. Участь народних мас України у війні 1812 р. //УІЖ. 1987. № 10.
3. Бережинський В. Озброєння війська Київської Русі //Археологія. 1998. №2. С.138-147.
4. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953: Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: У 2 кн. К., 1994.
5. Брицький П.П. Україна у другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.
6. Бульба-Боровець Т. Армія без держави //Волинь. 1991. №1.
7. Великий неспокій: Друга половина XII-XIII ст. Серія "Історія України в прозових творах та документах". К., 1992.
8. Військова історія України. наук.-допом. бібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Каф. історії України та археології, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. І. Рудянин. - Електрон. текст. дані. Луцьк, 2021. 34 с.
9. Гайдамацький рух на Україні в XVIII ст.: 36. документів. К., 1970.
10. Геродот із Галікарнасу. Скіфія. Найдавніший опис України з V століття перед Христом. К., 1992
11. Гетьмани України: історичні портрети. К., 1991.
12. Голобуцький В. Дипломатическая история освободительной войны украинского народа 1648-1656 гг. К., 1962.
13. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
14. Грабовецький В. Антифеодальна боротьба карпатського опришківства XVI- XIX ст. Львів, 1966.
15. Грицак Я. Нарис історії України, формування модерної української нації XIX-XX ст. Навч. посібник. К., 1996.
16. Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. - Т.2.- К., 1991.
17. Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. Т.1. К., 1991.
18. Гунчак Т. Україна: перша половина XX ст.: Нарис політичної історії. К., 1993.

19. Гуржій І.О. Повстання селян в Турбаях (1789-1793). - К., 1960.
20. Гуржій І.О., Лещенко І.М. Боротьба трудящих України за соціальне і національне визволення (XVI-XIX ст.). К., 1967.
21. Гуслистий К. Турбаївське повстання. К., 1947.
22. Дашкевич Я. Полково-сотенний лад XVII - XVIII ст. на Україні - штучна "біла пляма" //Пам'ятки України. 1990. № 1.
23. За вільну Україну : Історія боротьби ОУН-УПА з нацистами. [Електронний ресурс] : рекомендац. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т історії, політології та нац. безпеки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. І. Рудянин. – Луцьк, 2017. 26 с.
24. Зубалій М. Військовий флот Київської Русі //Голос України. 1991. Від 25 лютого.
25. Історія Волині. - Львів, 1988.
26. Історія України в особах. IX-XVIII ст. К., 1993.
27. Історія України. Курс лекцій. У 2 кн. Кн. 1. - К., 1991.
28. Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. Кн.2. - К., 1992.
29. Історія України. Навч. посібник /Під ред. В.Смолія. - К., 1997.
30. Історія України. Нове бачення. У 2 кн. Кн. 1. - К., 1995.
31. Історія України. Нове бачення. У 2 кн. Кн. 2. - К., 1996.
32. Історія України. Нове бачення. У 2 т. К., 1995.
33. Історія України: Навч. посібник. /Під заг. ред. В. Смолія. К., 1997.
34. Історія Української РСР. У 8 т., 10 кн. Т.1, кн.1. К., 1967.
35. Історія Української РСР. У 8 т., 10 кн. Т.1, кн.1. К., 1967.
36. Історія Української РСР. У 8 т., 10 кн. Т.7. К., 1977.
37. Історія Української РСР. У 8 т., 10 кн. Т.3. К., 197
38. Ковалевський З. Польська демократична громадськість мусить знати правду про УПА. Україна: наука і культура. К., 1991. Вип. 25.
39. Коваль М.В. 1941-1945 роки. //УІЖ. - 1991. № 6.
40. Коваль М.В. Український народ у Великій Вітчизняній війні (1942- 1945) //УІЖ. 1990. № 7.

41. Коліївщина 1768 року: Матеріали ювілейної наукової сесії, присвяченої 200-річчю повстання. К., 1970.
42. Косик В. Україна і Німеччина у другій світовій війні. Париж-Львів,
43. Косик В. Україна і Німеччина у другій світовій війні. Париж-Нью-Йорк-Львів, 1993.
44. Котляр М. Руський флот у походах на Візантію (IX-XI ст.) //Політика і час. 1997. - №4.
45. Крип'якевич І., Гнатевич Б., Стефанів З. та ін. Історія українського війська. Львів, 1992.
46. Крип'якевич І., Гнатевич Б., Стефанів З. та ін. Історія українського війська. Львів, 1992.
47. Крип'якевич І., Гнатевич Б., Стефанів З. та ін. Історія українського війська. Львів. 1992.
48. Крип'якевич І., Гнатевич Б., Стефанів З. та ін. Історія українського війська. Львів, 1992.
49. Крип'якевич І.П. Богдан Хмельницький. Львів, 1991.
50. Лебель М. УПА. Дрогобич, 1993.
51. Літопис гадяцького полковника Г.Граб'янки. К., 1992.
52. Літопис гадяцького полковника Г.Граб'янки. К., 1992.
53. Літопис руський. К., 1989.
54. Літопис Самовидця. К., 1971.
55. Літопис Самовидця. К., 1971.
56. Лола О.П. Гайдамацький рух на Україні в 20-60-х рр. XVIII ст. К., 1965.
57. Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. Львів, 1991.
58. Мицик Ю., Плохій С., Стороженко І. Як козаки воювали. Дніпропетровськ К., 1991.
59. Мірчук П. Українська Повстанська Армія, 1942-1952. Мюнхен, 1952. (Репринт Львів, 1991).
60. Мозолевський Б.М. Скіфський степ. К., 1993.
61. Мусієнко О. Україна в завойовницьких планах гітлеризму //Літ. Україна. 1991. 20 червня.

62. Пахолків О. ОУН і її час // Слово. 1990. № 19-20.
63. Покальчук Ю. Банд ера, Лебідь та інші. Погляд на історію ОУН-УПА //Київ. 1991. № 1.
64. Про минуле заради майбутнього. К., 1989.
65. Прокоп М. Українське протинацистське підпілля 1941-1944 //Старожитності. 1991. № 41.
66. Протокол допиту гайдамаки Семена Гаркуші // УІЖ. 1990. №10, 11.
67. Рибалка І.К. Історія України. Підручник для вузів. 4.1. Харків, 1995.
68. Рибалка І.К. Історія України. Підручник для вузів. 4.2. Харків, 1997.
69. Романчук О. Ультиматум. К., 1990.
70. Рудянин І. Військовий чинник у формуванні українського козацтва Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Витоки та становлення Козацького руху на етнічних землях України», присвяченої 525-річчю українського козацтва та 425-річчю Українського реєстрового козацтва. – Львів, 2017. – С. 58-60.
71. Рудянин І. До питання міжнародних аспектів забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану. Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану. Збірник тез І міжнародної науково-практичної онлайн конференції (Україна, м. Луцьк, 27 травня 2022 року), за заг. ред. Батюк О.В. Луцьк.: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. С. 154-158
72. Рудянин І., Балецька Л. Історія діяльності Луцького трибуналу Матеріали XII наукової конференції «Любартівські читання» м. Луцьк 27 травня 2016 р. – Луцьк: ФОП Сікачова В.А., 2016. С. 157-161
73. Рудянин І., Шабала Я. Розвиток Української революції на Волинському Поліссі в добу Центральної ради. Волинь у роки Української революції 1917–1921 рр. [Текст] : зб. наук. праць / упоряд.; А. Г. Шваб. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – С. 116–126.
74. Рудянин І., Яцечко-Блаженко Т. Історія Луцького лицаря Феліціана Пясковського. Матеріали XII наукової конференції «Любартівські читання» з

нагоди 35-ліття від створення Державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку – Луцьк: ФОП Сікачова В.А., 2020. С. 49-55

75. Рудянин І., Яцечко-Блаженко Т. Кременецький повіт в часи першої світової війни. 1915 рік. війна, провінція, людина: україно-польські акценти: Матеріали Міжнар. наук. симп., Харків, 17 квітня 2015 р., Генеральне консульство Республіки Польща в Харкові, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Україно-польський культурно-освітній центр. – Харків: Майдан, 2016. – С. 268-276.

76. Руїна: друга половина XVII ст. Історія України в прозових творах та документах. К., 1996.

77. Свешніков І.К. Битва під Берестечком. Львів, 1992.

78. Селянський рух на Україні. 1569-1647 рр. 36. документів і матеріалів. К., 1993.

79. Сергієнко Г.Я. Визвольний рух на Правобережній Україні в кінці XVII і на початку XVIII ст. К. 1963.

80. Сергійчук В. Морські походи запорожців. К., 1992.

81. Симон Петлюра та українська національна революція: 36. праць II конгресу петлюрівців України. К., 1995.

82. Скоропадський П. Спомини. К., 1992.

83. Смовський К. Спогади учасника бандерівського УПА. Нью-Йорк 1992 р.

84. Смолій В.А. Традиції визвольної війни 1648-1654 рр. в антифеодальній боротьбі на Україні (друга половина XVII - XVIII ст.) //УІЖ. 1991. № 1.

85. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. К., 1993.

86. Сталін, Берія, Ковпак... Невідома партизанська війна мовою документів //Літ. Україна. 1992. 25 червня, 2 липня.

87. Сторінки історії Компартії України: запитання і відповіді. К., 1990.

88. Сторінки історії України: XX століття. К., 1992.

89. Стороженко В. Збройні сили України від останньої третини XVII до кінця XVIII ст. //УІЖ. 1991. № 1.

90. Субтельний О. Україна. Історія. К., 1991, 1992.

91. Табачник Д. Ціна перемоги: (Велика Вітчизняна війни - знана і незнана) //Наука і суспільство. 1990. № 5.
92. Тельнюк С. Незакінчена поема про Руднева //Літ. Україна. 1990. 31 травня.
93. Удовиченко О.І. Україна у війні за державність: історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921. К., 1995.
94. Українська РСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу. 1941-1945 рр. Т. 1-3, К., 1967-1969.
95. Українські Січові Стрільці. 1914-1920. Альбом. Львів, 1991.
96. Хрестоматія з історії Української РСР. У 2-х ч. Т.1. К., 1959.
97. Цілком таємно. Секретні документи рейху про діяльність ОУН 1941-1944 //Літ. Україна. 1991.-19 грудня.
98. Шеваль'є П'єр. Історія війни козаків проти Польщі. К., 1993.
99. Шраменко С. Український державний флот (1917-1921) //Народна газета. 1993. № 45.
100. Щербак В. Антифеодальні рухи на Україні напередодні визвольної війни 1648-1654 рр. К., 1989.
101. Яворницький Д. І. Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний. Дніпропетровськ, 1991.
102. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків: В 3 т. Т.1. Львів, 1982. 1993.
103. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків: У 3 т. Т. 3. Львів, 1992.
104. Якимович Б. Збройні сили України. Нарис історії. Львів, Каменяр, 1996